

Az Újság

1 Leu

Ánui X. Nr. 189

Redactor responsabil și adm. del.
ALEXANDRU GAAL

Salonta, la 26 August 1938.

Abonamentul
pe 1 lună 25 lei

Proprietar: „Bihor” Intreprindere de ziar S. A. Inreg. la Tribunalul Bihor S. III. Dos. No. 953—938.

A nemzeti egység eszméje a románoknál

Irta: BORCEA ONISIFOR

A XIX. században a nemzeti egység gondolata három, igen élesen megkülönböztethető korszakban bukkan fel: először 1814-ben, Napoleon bukása után, majd 1848-ban az általános forradalom hatása alatt és végül III. Napoleon bukása alatt. Eme utolsó korszak szintetizálja a legelőkeltebben a különböző nemzeteknek a nemzeti egységre vonatkozó aspirációit ama támogatás révén, melyet III. Napoleon ezek mind-egyikének érdek nélkül nyújtani módját keresett.

A politikai egység gondolatának terjedése a közszellemben, a leghatalmasabbban a román fejedelemségekben alakult ki 1740 után. A Franciaországban nevelkedett és művelődött ifjak raja hazajöve telítve az ottani liberális eszmékkel, a legjobban érezte meg és látta át az egységes jellegét, mely a román fejedelemségekben már mint történelmi adottság mutatta az egyesülés elkerülhetetlen szükségességét.

A fejedelemség egyesítésére rengeteg kísérlet történt, az erre vonatkozó terveknek mindenütt terjesztettek, de komoly összefogásra egyelőre nem került sor.

Cogălniceanu, Brătianu és még számosak a romániai vezető férfiak közül, számottevő tényezői voltak annak a mozgalomnak, mely az egyesülés eszméjét szélesítette és mélyítette. Az erdélyieknek a regátba való kíváncsiorlása a 18. század végéig és a 19. század elején történt J. Maiorescu, A. F. Laurian, Papiu, Simeon Bărnuțiu és másokkal az élen. J. Maiorescu és Brătianu már 1848-ban kidolgoztak egy tervet egy új állam, a Dákó román imperium megteremtésére, egy Lichtenberg herceg, vagy az orosz uralkodó ház valamelyik tagjának uralma alatt. Kitört azonban a forradalom és az összes tervek egyelőre megdőltek.

1859-ben a nemzeti egység eszméje egyszerre csak megtestesült és a fejedelemségek egyesülésére vezetett, mely egyesülés az ismert körülmények között 1860-ban véglegesített. Ugyancsak ebben az időben kezdenek megnyilatkozni az első hangsúlyozott vélemények az Erdéllyel való egyesülésre. Érdekes tény, hogy az erre vonatkozó első javaslat éppen a magyarok részéről tétetett, akik az osztrákok (Habsburgok) középeurópai helyzetét akarták ezzel megingatni. Éppen 1859-ben, a dualizmus végrehajtása után, de már előtte is, Cuza Voda alatt számos missiót küldtek a fejedelemségekbe, hogy azok segítségüket megnyerjék bizonyos kompenzáció ellenében. Erre vezethető vissza teljes bizonyossággal az a tény, hogy ebben a korszakban igen erős volt a nemzeti egység eszméjének öntudata, sőt voltak pillanatok, mikor ez képezte a román kormányzat alapvető gondját.

Az Ardeáltól emigrált vezetőkkel folytatott eszmecserék hamarosan arra a meggyőződésre vezettek, hogy Ardeált meg kell hódítani. Cuza Voda kormányzatát, különösen

pedig ennek második fázisát éppen ez az irredenta irányzat jellemzi. Fontos leszögezni, hogy III. Napoleon, Cuza-nak a keleti ügyekben protektora és utmutatója, igen szívesen látott oly mozgalmat, mellyel Ausztriának és Magyarországnak, vagyis velősebben a habsburgoknak meglehetett adni a kegyelemdíszét. Másfelől Oroszország, mely hiábavaló reményekkel táplálkozott a leendő román dinasztiaira vonatkozólag, miután azt az ad hoc divánok követelték, alig tudta megvárni, hogy a fejedelemség ebben a tényeknek és helyzeteknek oly változása következék be, mely megengedné neki ezeknek belügyeibe való beavatkozást. A hadseregnek III. Napoleontól szerzett felszerelése mellett meg voltak a vezetői is, csak a kellő pilanat hiányzott. És megjött az is. Ausztriát legyőzték a poroszok Sadowánál és Königrätznél és így implicitálva Magyarországot is, tehát hiányzott minden ellenállás és könnyű lett volna Ardeált elszakítani.

Ebben az időben igen erősen foglalkoztatta Cuza Voda elméjét Ardeál elcsatolása. Emissionárusok küldettek szerte Ardeálba, hogy ezen eszmét propagálják. Azonban a porosz politika váratlan éket vert ezen mozgalomba, mert a poroszoknak szükségük volt egy erős, egy le nem gyengült, de az ő befolyásuk alatt lévő szomszédra, hogy egyensúlyozhassák a francia imperializmus

megnövekedett hatalmát. Magyarországon a kossuthi eszmék, Ausztriában Beust volt a kormányon. Kossuth interveniált Bismarcknál, hogy autoritásával csendesítse le a románokat. És valóban, a porosz főkonzul (von Kayserling) felhívta a fejedelemségi kormányt, hogy szüntesse be ezen istigációtat repeszálakkal fenyegetődzvén. Cuza Voda elég erősnek érezvén magát, mozgósította hadseregét a prahova völgyében, lehet III. Napoleon beleegyezésével.

A kocka előre el volt vetve: néhány jelentéktelen zavargás pretextusa alatt összekövés támadt, mely 1866. február 11-én elgáncsolta politikai genialitását és legyőzte őt még befejezelen munkájának közepén.

Hogy milyen okosági összefüggésben állanak ezek a tények a lemondásával, még nem precízírozható, de elvitathatatlan az, hogy ez volt későbbben kiindulási pontjuk Brătianu, Golescu, Rozetti, Sturza, stb.eknek az ő elhárítására.

Az európai politika konstellációja 1870 után, a porosz ökö uralma alatt már nem engedett meg romantikus álmokat, mint III. Napoleon hegemoniája alatt. Azonban lehet vezetni, hogy a közeledés Erdélyhez nem egy meghatározott kor terméke. Midőn 1892-ben a „Liga Culturală” megalakult, az már az intervencionálizmus útján haladt. Latens állapotában majd egy évszázadig tart, míg a külső manifestációk maximuma, a nemzeti egyesülés eszméjének korszaka Cuza Voda és I. Carol alatt dominált és beteljesedett 1918-ban, mikor vitéz I. Ferdinand királyunk alatt megtörtént a nagy nemzeti egyesülés, mint tetőpontja a nemzet boldogságának.

FORDITOTTA: DY

Salontán ma új maximális árak léptek életbe

Tegnap délelőtt a város ármáximáló bizottsága ülést tartott az elsőrendű közszükségleti cikkek árainak felülvizsgálása érdekében. A tojás és tejtermékek árait nem maximalizálta. A piaci vaj ára 50 lei. A préselt vaj gyárban különként 70 lei, viszonteladónál 76 lei.

HUSÁRAK

I. oszt. marhahus kilója	22 lei
II. oszt. marhahus	18 „
Borjúhús (6—12 hónapos)	25 „
Gyengeborjú 28 volt, most	30 „

Sertéshús 28 volt, most	32 „
Zsir és hárj 32 volt, most	35 „
Zsírnak való szalonna	32 „

Kenyér és liszt árak

II. oszt. lisztből készült kenyér kilója 8.50 lei, integrál lisztből készült kenyér kilója 8 lei volt, most 7.50 lei. Keltet liszt kilója 8.50 lei volt, most 8 lei, integrál liszt 8 lei volt most 7.50 lei.

Az új maximális árak a mai naptól lépnek életbe és a kihágók ellen az üzsozatörvény alapján indítanak eljárást.

Halálra ítélték két gyermeket Jeruzsálemben

Jeruzsálem. A jeruzsálemi törvényszék ma Rachel Coca 12 éves kisleány és Misa Alger 17 éves fiatalember ügyében ítéltkezett. A vád szerint bombát dobtak egy autóbuszra. A 12 éves kisleány beismerte, hogy a bombát

iskoláskönyveibe rejtve ő hozta a merénylet színhelyére.

A két gyermeket a jeruzsálemi hadbíró-ság halálra ítélte.

HA JÓT AKAR, csak talpba véselt DERMATA cipőt vegyen Borbély Pál divat-áru üzletéből. (Városháza mellett)

Habselyem trikó és dezsalin
ingek, férfi kalap, nyakkendő
óriási választékban!

NŐI, FÉRFI és GYERMEK
Garmen cipők
FÉRFI SZANDÁLCIPŐ 37. LEI.
KOVÁCS LAJOS
divatru üzletében (Fenyvesi ovogyár mellett)

SELYEM HARISNYA,
retikül, kötött bluzok,
Maya szandál
GUMMITALPU VÁSZONCIPŐ
legelősebb bevásárlást helye

A döntő tényező a jövő háborújában is a gyalogság lesz

Burgos. A spanyol polgárháború bőséges alkalmat nyújtott a különböző európai államok vezérkari megfigyelőinek, hogy fontos tapasztalatokat gyűjtsenek össze a felkészülésnek a jövő háborújára, amennyiben arra még is sor kerülne. Nem hiába mondják, hogy a spanyol háború voltaképpen kísérleti háború, amelyet „semleges” területen folytattak meg az egymás ellen készülő hatalmasságok. Az európai hadseregek vezérkarai megálapították, hogy mindmáig nem találtak fel olyan fegyvert, amely megtörhette valamely harcra kész polgárság morális ellenállását.

Csak segédeszközök

Az utolsó négy hónap alatt több mint 500 repülőgépet adtak át végül Franco tábornok hárommotoros bombavetői és több mint 2500 tonna bombát dobtak le városokra, falvakra, kikötőkre, gyárlételekre, anélkül, hogy a köztársaságiak hadianyag és élelmi szerszállítását tönkretették volna. A semleges hatalmak katonai megfigyelői megálapították, hogy a bombavető gépek és harcikosok kétségkívül kiváló segédeszközök a háborúban, de sohasem dönthetnek el egy hadjáratot. Mindkét fegyverfajtát egészen jól lehet semlegesíteni és Franco kiváló bombavetői, amelyeknél gyorsabb gépek még nem vettek részt háborúban, azonnal elvesztették hatékonyságuk jelentékeny részét, amikor a köztársaságiak bizonyos helyeken elegendő légháború üteget tudtak központosítani, amikor is a bombavető kénytelenek voltak 5000 méteres magasságra emelkedni. Ezzel szemben viszont kiválóan bevált a légihaderő, amikor a gyalogság támogatása volt a feladata. Hegyvidéken tökéletesen pótolhatja a légihaderő a tüzérséget és a támadás előkészítésénél és végrehajtásánál átveheti a nehezen szállítható ágyúk szerepét.

A modern hadviselés alapja

Franco jobb vezérkarával és sokkal jobb tisztikarával elérte, hogy 400.000 főnyi seregével döntő fölénybe került a köztársaságias felmiliós haderejével szemben. Kiderült azonban a hadjárat során, hogy területnyerés szempontjából a gyalogság a döntő fegyvernem, akárcsak a multban. A gépfegyverrel és más technikai segédeszközökkel felszerelt gyalogság alapja a modern hadviselésnek.

A spanyol polgárháborúban használt harcikosok gyakorlatilag alig jobbák, mint amilyeneket a világháborúban használtak. A harcikosokat csak a gyalogsággal és a tüzérséggel kombinálva lehet használni, mivel egyedüli operációra még nagyon könnyűek és sebezhetőek. A légítámadások morális hatása igen meggyengült a háború alatt és a pusztán a célból véghezvitt akciók nagyjából eredménytelenek. A földalatti védőhelyiségekkel ellátott városok biztos védelmet nyújtanak mindentelké légítámadás ellen, ha a légháború ágyúk megfelelő magasságra kényszerítik a támadó repülőgépeket.

Lozanság nem használható a modern háborúban. Néhány esetben megkísérelték lozanság felhasználását a spanyol háborúban is, de az eredmény 60 százalékos veszteség volt az állatok szempontjából.

Ami bevált

A harcok bebizonyították, hogy a közepes nehéz orosz tankok, amelyek két tonnásak és 40 km. t haladnak óránként, jobbák a 3.3

tonnás olasz és 6 tonnás német tankoknál, amelyek gyorsasága is nagy, páncélzatuk pedig vékony. A légiháború takarékossága megváltozott és ma már nincs szükség légi parajókra. A bombavetőket ma már nem biséri vadászra és kiderült, hogy a levegővel hűtött motorok alkalmasabbak a légi harcra, mint a vízzel töltöttek. A hét és félcentis tábori ágyú, mely a világháborúban a leghatásosabb fegyver volt, teljesen deironizálta a gépfegyver.

Igen nagy volt a hadianyagvesztés a spanyol polgárháborúban. Mindkét harcoló félnek eddig vagy ezer repülőgépe ment

Borzalmas babona Jáva szigetén

Amsterdam. Diokjában Jáva szigetén borzalmas dolgok kerültek napvilágra egy bírósági tárgyalás alkalmával. A vádlottak gyilkosságot követtek el, amelyet förtelmes babonára lehet visszavezetni. Az egyik bennszülött asszony, alighanem gyomorfejtéssel megbetegedett, a családtagok azonban azt hitték, hogy a szerencsétlen asszony a gonosz szellemek hatása alatt áll és csak úgy lehet

meggyógyítani, ha eltávolítják nyelvét, de mivel ez nem sikerült, egyszerűen levágták és a husdarabot azután bemutatták áldozatként isteneiknek. A szerencsétlen asszony meghalt szörnyű sebe következtében, a családtagok pedig bíróság elé kerültek, ahol legnagyobb nyugalommal, minden bűntudat nélkül beismerték tettüket. Valamennyit öt évi fegyházra ítéltek.

Ezer Svájcha szökött zsidó menekültért felelősséget vállalt a zsidó szövetség

Bern. Svájcha az utóbbi időben Német ország és Ausztria területéről ezer zsidó menekült szökött át. A menekülteket Svájcha nem utasítja ki egváloze, hanem türelmi időt ad nekik, mert a svájci zsidó szövetség

felelősséget vállalt, hogy a menekülteket anyagi segélyben részesíti. A jövőben azonban Svájcha nem enged meg, hogy zsidó menekültek lépjenek területére és a menekülteket ezután visszatoloncolják.

A CFR nyugdíjasok figyelmébe

Az állomásfőnökség felhívja az összes CFR nyugdíjasok figyelmét, hogy az 1939. évre szóló szabadjegyek megrendelése véget, augusztus 30 ig jelentkezzenek az állomás

titkári hivatalnál, ahol a szabadjegyek megrendeléséhez szükséges kérvényt tartóznak beadni.

„Haladás”

A Marianne írja: Azok a bombák, amelyeket ma az olaszok és németek használnak a spanyol városok és falvak ellen, egészen új típusúak.

Valaha egy nagyobb bombázáshoz 2-4 száz kiló, sőt ennél is több bombát vittek magukkal a repülőök.

Egyetlen repülőgép csak néhány bombát szállíthatott.

Ma folyékony levegővel töltött bombákat használnak. Egy ilyen bomba valamivel több egy fél kilónál és olyan robbanóerővel zár magába, amely öt többemeletes köépületet dönt romba.

És egyetlen repülőgép több száz ilyen bombát vihet magával.

300 lei jutalom minden elejtett farkasért

Bucurestiből jelemik: A földmívelésügyi minisztérium 300 lei jutalmat ad minden elejtett farkas után. Ebből 300 leit a farkas bőrének bemutatója kap, 30 leit pedig az ügy adminisztratív költségeire fordítanak.

Férfi és női szövetek,

vásznak, damasztok, selymek, ágyterítők, függönyök, ablak roletták, konyha és zsúr garnitúrák, flóir törökzők és fürdőlepedők nagy választékban, részletre is.

ORBÁN KÁROLY
Strada Duca No. 6

Terjessze az „Az Ujság”-ot

Emlékezzünk régiekről!

Költő Kálmán

Tegnap, augusztus 24-én volt 25 éve, hogy Költő Kálmán anyakönyvezető jegyző, a béke évek salontai társaságának egyik ki-magasló alakja, közszeretettel álló értékes tagja, tragikus hirtelenséggel elbunyit. A Dalegylet, amely akkor „Városi Dalárda” nevet viselt, e napón a központi étteremben béta hangversenyt rendezett. Költő Kálmán, a Dalegylet alelnöke, ki mint jó zenész, a Türkóssy Antal karnagy halála után a kar-nagyi tisztséget is ellátta, habár napok óta rosszulról, szívfájdalomról panaszkodott, mégis vállalkozott, hogy ezen hangversenyen is vezényli a kart. Nagy közönség gyűlt össze s a kar elénekelte a bevezető darabot. A szünetben Költő Kálmán a dalosokkal együtt egy pohár sör mellett várta a követ-kező számot, amikor hirtelen fejéhez kapott s minden előzetes rosszulról nélkül székéről élettelenül zuhant a földre. Minden kísérlet hiábavaló volt, a vers és dalköltő, a vig cim-bora, szerető férfi, testvér, rokon, a pontos hivatalnok, a társadalmi mozgalmak értékes s

fenkölti szellemű munkása befejezte földi pályafutását. Aki ismerték, jól tudják, hogy halála általános részvétet keltett s a gyászolók óriási tömege kísérté utolsó útjára. A sirnál Szabó Lajos, a Dalegylet titkára bu-csuztatta s szívhez szóló szavakban méltatta az elhunyt érdemeit. Nagy szerepe volt a Dalegylet fejlődésében, rajongó szeretet kap-csolta össze azzal s örömmel vett részt an-nak életében, ugys, mint dalos, mint vezető tisztviselő és mint karnagy. Több igen sike-rült dala, melyeknek úgy szövegét, mint zenéjét ő szerezte, ma is élénken emlékezet-ben tarlja tehetségét. A „Polgári kör”-nek is egyik fáradhatatlan munkása volt. Rég volt, de mi tudjuk, hogy igaz volt s azt óhajtom, hogy a társadalomnak, de különösen a Dal-egyletnek a jövőben is legyenek olyan odaadó hűséges munkásai és előjárói, mint amilyen Költő Kálmán volt, akinek emléke soká, nagyon soká fog élni a salontai dalosok szívében. (Sz. Z)

ságes intézkedéseket az inspektorátusok szö-mélyzetének áthelyezésére vonatkozólag.

Bucurestből jelentik: A nemzeti neve-lésügyi miniszteriumban 283 középiskolai ta-nár nyugdíjazásáról szóló rendeletet készíte-tek el. Ennek következtében a miniszterium 1938. szeptember elseji hatállyal nyugdíjazta azokat a tanárokat, akik harmincöt évi szol-galattal rendelkeznek, vagy elérték a korba-lárt. Így nyugdíjazta a miniszterium többek között Wetzkerkircher Mórt az oradeai Gojdu liceum tanárát, aki az imperium változás után a salontai gimnáziumnak is volt tanára. Wetzkerkircher Mórt kiváló pedagógusnak, szigorú, de jóindulatú tanárnak ismerték Sa-lontán, akinek Oradeára történő áthelyezését városunkban mindenki sajnálta.

Elköltözés véget!

a volt Schreiber féle ház, a „Csutakos” ban 684 □-öl szálló és felszerelése eladó. S'rada Regina Maria No. 9.

„A háboru tele van szépségekkel”

Az angol lapok megemlékeznek Mari-nettinek, a futurizmus „uttorójének” és a fasizmus legtemperamentusabb poetájának a legújabb verskötetéről és ironikusan idézik egyik költeményét, amely a könyv vezérlőhe-lyén jelent meg és a címe: „A háboru tele van szépségekkel.” A himnusz Marinetti vers nyers fordítása így hangzik: „A háboru tele van szépségekkel, mert a gépembert termeli ki, ama tökéletes mechanikai csodát, akit a páncélkocsikhoz láncol a végzet: ami bizto-sítja az ember uralmát a gép fölött. A háboru tele van szépségekkel, mert új művészetet teremt a lassan előnyomuló hatalmas tankhoz és a lobogó tüzzel égő falvakból felszálló füst kanyargásához hasonlóan. A háboru tele van szépséggel, mert a jászületek általa a férfitest és kitristályosodik benne a női fest minden bája és ragyogása...”

Ha jól akar, csak talpba véselt DERMATA cipőt vegyen Borbély Pál divat-áru üzletéből. (Városháza mellett)

Geraldine királyné gyermeket vár karácsonyra

Tiranából jelentik: Albánia fővárosából érkező jelentés szerint Geraldine királyné anyai örömei elé néz. Az udvar a hirt híva-talosan még nem hozta nyilvánosságra, azonban az udvarhoz közelálló körök közöl-ték, hogy a királyné lebetegedése karácsonyra várható. A hirt hivatalosan a közeli napokban publikálják.

Rádióműsor

Csütörtök, augusztus 25.

B u c u r e s t i. 7 Táncclemezek. 8:15 Dalok. 8:40 Mandolin zenekar. 9:30 Rádió-zenekar. 10:45 Vendéglői zene.

B u d a p e s t. I. 6 Előadás. 6:30 Jazz. 7:50 Közvetítés Berlinből. 9:30 Hírek.

Péntek, augusztus 26.

B u c u r e s t i. 7:17 Könnyű zene. 8:15 Zongora. 9:10 Trubadur. Verdi operája. Gramofon.

B u d a p e s t. I. 6 Előadás. 6:30 Szalonzene. 7 Sportközlemények. 8 Elő-adás. 8:20 Zongora. 9 Hangképek dalokkal. zenével. 10:35 Hírek. 11 Jazz. 11:45 Hang-lemezek.

Tip. Gaál & Co. Salonta

A világsajtó nagyjelentőségűnek tekinti a blédi konferencia eredményét

Tegnap lapszámunkban részlete-sen foglalkoztunk a Kisantani blédi konferenciájáról kiadott hivatalos közleménnyel. Az a tény, hogy a Kisantant három állama Románia, Jugoszlavia és Csehszlovákia jó szomszédi viszonyt kíván teremteni Magyarországgal, új helyzetet teremti Középeurópa politika életében.

A Kisantant elismeri Magyar-ország felfegyverkezési jogát, amely ugyan részben már meg is történt, Magyarország viszont megnevelési szerződést köt a Kisantant

államaival. Magyarország ragaszkodik azon fellelén követeléséhez, hogy a Kisantant államai ismerjék el a kisebbségi jogokat. Ezirányu tárgyalá-sok már régen megindultak és ennek eredménye képpen Románia, Jugosz-lávia és Csehszlovákia messzemenő ígéretet tett.

A világsajtó egybehangzóan nagy-je-n-őségűnek tekinti a blédi kon-ferencia határozatát és kihangsúlyozza: az európai béke szempontjából nagy jelentőségű a Kisantantnak Magyar-országgal történő békés megegyezése.

Hitler kancellár a déltiroli németek tömeges emigrálására tett ajánlatot Mussolininek

London. A „Daily Express” című lap arról értesül, hogy Hitler javas-latot tett Mussolininek a déltiroli, 250 ezer főnyi németiség problémá-jának békés megoldására. A déltiroli németek az Anschluss után abban reménykedtek, hogy őket is hamaró-san az anyaországhoz csatolják. Hitler azonban eloszlatta reményeiket azzal, hogy olaszországi utazása alkalmával „a német-olasz határ örökkévalóságá-ról” tett nyilatkozatot. Nagyon sok tiroli német börtönbe került a nemzeti szociálista agitáció miatt s ezek nem tudtak belenyugodni abba a gondo-latba, hogy a Führer cserbenhagyta

őket. Most állítólag Hitler ajánlatot tett Mussolininek, adjon engedélyt a 250 ezer főnyi németiség tömeges emigrációjához, a vagyonukkal együtt engedje ki a németeket, Olaszország esetleges veszteségeit Németország gazdasági úton fedezné. A tiroli németeket a nemzeti szociálista rezsim ellenségeiként elkobzott birtokokon helyeznék el.

Londonban még arról is tudnak, hogy Mussolini amnesztiát adott az összes bebörtönözött nemzeti szociális-táknak és azoknak a német katonák-nak, akik az abessziniai hadjárat során megszöktek.

Megszűnt az oradeai tanügyi felügyelőség

Bucurestből jelentik: A közigazgatási törvény következtében megtörtént helytartó-sági beosztások következtében több tanügyi felügyelőséget megszüntettek, így megszűnt az

oradeai és braşovi felügyelőség és helyettük Constantában, illetve Alba Iulán állítottak fel tanügyi felügyelőségeket. A nemzeti nevelé-sügyi miniszteriumban már megtették a szük-

A középiskolákban szeptember 15-én, az elemi iskolákban szeptember 20-án kezdődik a tanév

Bucureștiből jelentik: Armand mében a középiskolák tanéve szeptember 15-én, az elemi iskolai oktatás pedig szeptember 20-án kezdődik. Calineacu nevezetű oktatási miniszter kiadta rendelkezéseit az iskolai év kezdetére vonatkozóan. Ennek értelmében...

Egy salontai cukrász lánytól 900 lei készpénzt loptak el

Megjelent a salontai államrendőrségben Oláh Juliánna, Ioan Mețianu ucca 3 szám alatti lakos és elmondta, hogy a gurahont vásáron 900 leit kötött kendőjébe. Idehaza másnap reggel, amikor kendőjéből előakarta venni a pénzt, megdöbbenve tapasztalta, hogy azt ismeretlen tettesek

ellopták. Azon gyanújának adott kifejezést, hogy a pénzt a gurahont vásárról hazajövet lopták el a teherautón. Erre alkalma volt a tettesnek, mert a teherautó az utcában elaludt. A feljelentés alapján a rendőrség megindítja a nyomozást.

Egy évi szabadságvesztéssel és egy millió lei birsággal sújtható az aranypénzek eladása, vagy zálogosítása

A jegykibocsájtó intézet hivatalos közleményben hívja fel az érdekeltek figyelmét arra, hogy a törvény értelmében bármilyen kibocsájtású, fajtájú, vagy minőségű aranypénzek eladása, elzálogosítása, letétbehelyezése, akár személyesen, akár közvetítő útján történik ez, szigorúan tilos, tekintve, hogy az aranypénzekkel való kereskedelem és minden ügylet lebonyolítása, kizárólag a Banca Națională számára tartott fenn. Egyben

közli a jegykibocsájtó intézet, hogy az aranypénzek zálogosítására, úgy központi pénztárra, mint fióktételei kölcsönöket folyósítanak. Az aranykereskedelem szabályozásának keretén belül meghatározott feltételek megsértése, aranypénzekkel való ügyletek bonyolítása tekintetében, 3 hónaptól 1 évig terjedő szabadságvesztéssel és 4000 leitől 1 millió lejig terjedő pénzbüntetéssel jár.

Németország új hajóépítési programba kezd

Berlin. Guse vice-admirális, a német tengerészet vezérkari főnöke bejelentette, hogy az angol-német tengerészeti egyezmény keretén belül új hajóépítésbe kezdenek. A német birodalom hajóhadát két 35 ezer tonnás cirkálóval, két 26 ezer

tonnás cirkálóval, 68 tengeraltjáróval, két repülőgép anyahajóval, három kis tonnasúlyú cirkálóval, 26 torpedó rombolóval, 54 aknavetővel és 41 torpedónaszáddal erősítik meg.

Gyilkos korallcsukák

Félelmetes hírek érkeznek a biafrai gyöngyhalászok tanyáiról. A gyöngytermelést állítólag teljesen be kell szüntetni egy halfaja megjelenése miatt. Ez immár másodizben történik. Legutóbb kilenc esztendővel ezelőtt jelentek meg a gyilkos 30 centiméteres halak az öbölben és a korallcsukák — így hívják a veszedelmes halakat — az egész öböl halászeit veszedelmessé tették.

A korallcsukák arról híresek, hogy a hátuszonyaikon tüskék vannak és ezeket a hal úgy tudja kitaszítani magától, mintha nyilvesszóval lövöldözne. Kilenc esztendővel ezelőtt közel ötven gyöngyhalász pusztult el a különös tüskék érintése miatt. A tenger fenekére leszálló halászok meztelenül végzik munkájukat és teljesen tehetetlenek a hal támadásával szemben, mert a korallcsuka teste világoskék és a vízben jóformán lát hatatlan. Mihelyt ember közelébe ér,

szétfrocskóli tüskéit, azután rövidesen elpusztul.

A korallcsukák most oly tömegekben lepték el a Biafra öblöt, hogy teljesen lehetetlenné tették ott a további munkát. Tenni ellenük semmit sem lehet, meg kell várni míg táplálék hiányában eltávoznak.

Figyelem, állandóan olesón, raktáron tartok:

Férfi divatcikkék, kalap, ing, nyakkendő, zokni, zsebkendő, női divat kalap, selyem kelengye, kézimunka kellék, zsák szőnyeg felvető, stb. kész függönyök, ajándék tárgyak, celoid tálcák, kötött árúk, bőröndök, retikülök, ernyők, linoleum, viaszos vásznak, gyermek kelengye, divat sálak, sárcipő, gyermek és házi cipő, pipere cikkek és csipkék olesón

Rubinné üzletében

Gépeszkovács keresetlik október 1-re Andacs pusztára. Eladó és azonnal elfoglalható Str. Mețianu 49. sz. ház, ért. Str. Mețianu 19. szám alatt.

Felhívás

Kérem a közönséget, fizesse be minden kéményseprési díjat, mert aztán jön az állami adóhivatal. FEKETE SÁNDOR kéményseprő.

Holnap adja el a város felesleges jószágálmományát

A város vezetősége a holnap hetipiacon az állatvásártéren reggel 9 órakor 6 kimustrált ökröt és 10 musta kant a legtöbbet ígérőnek eladja.

Az oradeai gyermekszintársulat

f. hó 28-ára hirdetett salontai előadása — közbejött akadályok miatt — f. évi szeptember hó 4-én, vasárnap délután 5 órakor „Mária badoagya” és este 9 órakor „Sárgapitykés közlegény” előadásával fog megtartani.

A Vulturii

turista egyesület f. hó 28-án társas kirándulást rendez a Püspök- és Félix fürdőbe. Este a visszatéréskor Oradeán 3 órán keresztül megtekintjük a várost. Résztvételi díj tagoknak 65, nem tagoknak 75 lei. Jelentkezni lehet Pénzes Lajos és Kiss Jánosnál, a résztvételi díj előzetes lefizetése ellenében.

SPORT

A Törökvas összes I. a és ifjúsági játékosok a mai nagy tréningen teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Intéző.

Ma már nem lehet háztartás ARAGAZ nélkül!

Az ARAGAZ főz, süt, vasal, hűt, világít!

Főzők már 395 leitől

Kanikulában is hűvös a konyhája, ha ARAGAZ-zal főz!

ARAGAZ olcsó, praktikus, nem mérgező, nem robban. Díjtalanul és kötelezettség nélkül bemutatjuk az érdeklődők lakásán.

Ifj. Orendi és Wachner

Piața Unirii 7.

Az egészségügyi bizottság ma a tincai-uti újtelepen folytatja razzia körutját

Az egészségügyi bizottság miután a kaszárnya melletti újtelepen, a Fűveskertben és a Gacsó újtelepen befejezte ellenőrző körutját, ma délután a tincai-uti újtelepen kezdi meg egészségügyi ellenőrzését.

Dr. Cosma Liviusné főorvosnő az egészségügyi bizottság alapján ma délelőtti munkatársunk előtt kijelentette, hogy a kaszárnya melletti újtelepen igen leújtó egészségügyi állapot uralkodik. Azonban kihangsúlyozottan leszögezte, hogy Laza Vasié, Regele Carol I. ucca 10. szám alatti lakos lakása a kaszárnya melletti újtelepen meglepően rendez és példaként állítja a többi újtelepi lakosok elé.

Egy jókarban levő gyermekkosci eladó, Str. Jókai 32. alatt.